

כלכלה בדרך הקלה

ספר תרגול במיקרו כלכלה

סטודנטים יקרים

לפניכם ספר תרגילים בקורס מבוא למיקרו כלכלה. הספר הוא חלק מפרויקט חדשני וראשון מסוגו בארץ במקצוע זה, המועבר ברשת האינטרנט On-line. הקורס באתר כולל פתרונות מלאים לספר התרגילים.

הפתרונות מוגשים מוגשים בסרטוני וידאו המלווים בהסבר קולי, כך שאתם רואים את התהליכים בצורה מובנית, שיטתית ופשוטה, ממש כפי שנעשה בשיעור פרטי.

את הקורס בנה מר עופר לוי, מרצה מבוקש ומחבר סדרת הספרים "כלכלה בדרך הקלה" במקצועות מיקרו כלכלה, מאקרו כלכלה ותורת המחירים, אשר לימד אלפי סטודנטים מרוצים.

אז אם אתם עסוקים מידי בעבודה, סובלים מלקויות למידה, רוצים להצטיין או פשוט אוהבים ללמוד בשקט בבית, אנחנו מזמינים אתכם לחוויית לימודים יוצאת דופן וחדשה לחלוטין, היכנסו עכשיו לאתר

אנו מאחלים לכם הצלחה מלאה בבחינות

צוות האתר GooL

גול, בשביל התרגול !

לפתרון מלא בסרטוני וידאו היכנסו ל- www.GooL.co.il

כתב ופתר – עופר לוי ©

פרק א: עקומת תמורה ומסחר בינלאומי

הנחת יסוד: עקומת התמורה קמורה (רגילה), אלא אם נאמר אחרת.

1.1. להלן מספר טענות לגבי עקומת התמורה:

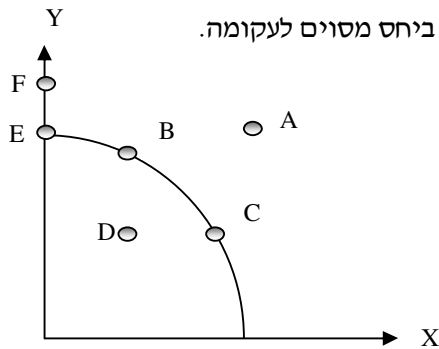
- א. עקומת התמורה תגדל (תצא החוצה) אם תקטן האבטלה במשק.
- ב. עקומת התמורה תגדל (תצא החוצה) אם המשק יעבור ממצב לא יעיל למצב יעיל.
- ג. עקומת התמורה תגדל (תצא החוצה) אם יחול שיפור טכנולוגי בייצור אחד המוצרים.
- ד. עקומת התמורה תגדל (תצא החוצה) יקטן מספר העובדים.
- ה. עקומת התמורה תגדל (תצא החוצה) אם המשק יקבל מענק מאחד המוצרים.

1.2. משק מייצר את מוצר X ומוצר Y באמצעות עובדים בלבד. להלן מספר טענות לגבי המשק כאשר

הוא מייצר משני המוצרים ונמצא על עקומת התמורה:

- א. המשק מייצר באופן יעיל ולכן הגדלת הייצור של מוצר X מחייבת ויתור על מוצר Y.
- ב. ההוצאה האלטרנטיבית השולית לייצור כל אחד מן המוצרים יכולה להיות חיובית או אפס.
- ג. המשק מייצר באופן יעיל ולכן ניתן להגדיל את הייצור של מוצר אחד מבלי להקטין את הייצור של המוצר השני.
- ד. על מנת להגדיל ייצור מוצר X אפשר להעביר עובדים מייצור מוצר X לייצור מוצר Y.

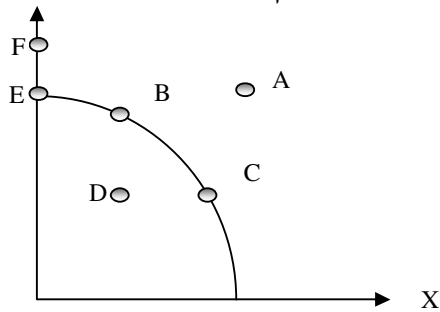
1.3. לפניכם תרשים של עקומת תמורה ומספר נקודות הנמצאות ביחס מסוים לעקומה.

להלן מספר טענות לגבי התרשים:

- א. הייצור בנקודה E אינו יעיל יותר מהייצור בנקודה B.
- ב. הייצור בנקודה A יעיל יותר מהייצור בנקודה B.
- ג. הייצור בנקודה C יעיל יותר מהייצור בנקודה B.
- ד. הייצור בנקודה D יעיל יותר מהייצור בנקודה B.

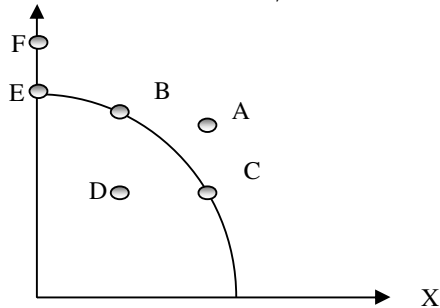
1.4. להלן תרשים של עקומת תמורה ומספר נקודות הנמצאות ביחס מסוים לעקומה.

להלן מספר טענות לגבי התרשים :

- ההוצאה האלטרנטיבית השולית לייצור מוצר X חיובית בנקודות D ו E.
- ההוצאה האלטרנטיבית השולית לייצור מוצר X חיובית בנקודות B ו C.
- במעבר מנקודה D לנקודה B, ניתן להגדיל את ייצור מוצר Y רק ע"י ויתור על מוצר X.
- במעבר מנקודה C לנקודה B, ההוצאה האלטרנטיבית השולית לייצור מוצר X גדלה.

1.5. להלן תרשים של עקומת תמורה ומספר נקודות הנמצאות ביחס מסוים לעקומה.

להלן מספר טענות לגבי התרשים :

- שיפור טכנולוגי בייצור מוצר X יכול לאפשר למשק לייצר בנקודה F.
- שיפור טכנולוגי בייצור מוצר Y לא יכול להביא לגידול בייצור שני המוצרים.
- אם, במצב המוצא, המשק מייצר בנקודה E, אזי שיפור טכנולוגי בייצור מוצר X לא יכול להביא לגידול בייצור שני המוצרים.
- מענק שהמשק מקבל ממוצר X יכול להביא את המשק לייצר בנקודה A.

1.6. להלן מספר טענות לגבי עקומת התמורה :

- גידול בכמות גורמי הייצור תגדיל בהכרח את עקומת התמורה.
- ייצור יעיל מחייב תעסוקה מלאה של כל גורמי הייצור.
- אם המשק נמצא על גבול אפשרויות הייצור הוא מייצר באופן יעיל.
- אם חלק מגורמי הייצור מובטלים, הרי שניתן להגדיל את התפוקה של מוצר אחד ללא ויתור על המוצר השני.

- 1.7. להלן מספר טענות לגבי עקומת התמורה של משק בעל גורם ייצור יחיד (עבודה). איזו מהטענות הבאות אינה נכונה :
- א. גידול בכמות גורמי הייצור תגדיל בהכרח את עקומת התמורה.
- ב. ייצור יעיל מחייב תעסוקה מלאה של כל גורמי הייצור.
- ג. אם המשק נמצא על גבול אפשרויות הייצור הוא מייצר באופן יעיל.
- ד. אם חלק מגורמי הייצור מובטלים, הרי שההוצאה האלטרנטיבית השולית לייצור יחידת מוצר נוספת היא חיובית.

שאלה 8 לא בחומר הלימוד שלכם

1.8. משק מייצר את מוצר X ומוצר Y באמצעות עובדים בלבד. להלן מספר טענות:

- 1.9. במשק הישראלי מייצרים מוצרי מזון ומוצרי בידור. כעת החליטו להעביר חלק מן הפועלים מייצור מזון לייצור מוצרי בידור. התברר שתפוקת מוצרי הבידור גדלה בעוד תפוקת מוצרי המזון לא השתנתה. איזו מן הטענות הבאות המתייחסת למעבר הפועלים אינה נכונה :
- א. במצב המוצא, הייצור במשק לא היה יעיל.
- ב. התפוקה השולית של הפועלים שהועברו הייתה חיובית בשני המוצרים.
- ג. התפוקה השולית של הפועלים שהועברו הייתה חיובית בייצור מוצרי בידור ואפס בייצור מוצרי מזון.
- ד. ההוצאה האלטרנטיבית השולית לייצור מוצרי בידור הייתה אפס.

פרק ב: פונקציות ייצור (הקשר בין תפוקה שולית לתפוקה ממוצעת)

2.1. להלן מספר טענות לגבי הקצאה יעילה (הניחו שחוק התפוקה שולית הפוחתת מתקיים):

- א. כדאי להעסיק פועל כל עוד תפוקתו השולית חיובית.
- ב. כדאי להעסיק פועל עד שתפוקתו השולית שווה אפס.
- ג. כדאי להעסיק פועל כל עוד תפוקתו השולית אינה פוחתת.
- ד. כדאי להעסיק פועל כל עוד תפוקתו השולית גבוהה או שווה לשכר שלו.

2.2. להלן מספר טענות לגבי הקצאה יעילה (הניחו שחוק התפוקה שולית הפוחתת מתקיים):

- א. גידול במספר גורמי הייצור הקבועים (שדות) בלבד מקטין את התפוקה השולית שלהם ומגדיל את התפוקה השולית של גורם הייצור המשתנה (פועלים).
- ב. גידול במספר גורמי הייצור הקבועים (שדות) בלבד מגדיל את התפוקה השולית שלהם ומקטין את התפוקה השולית של גורם הייצור המשתנה (פועלים).
- ג. תפוקתו השולית של גורם הייצור הקבוע (שדה או מכונה) שווה לתפוקתו השולית של גורם הייצור המשתנה (פועלים).
- ד. כל הטענות אינן נכונות.

2.3. משק מייצר באמצעות גורמי ייצור קבועים (שדות או מכונות) ובאמצעות גורמי ייצור משתנים (פועלים) בתנאי תפוקה שולית פוחתת. להלן מספר טענות:

- א. גידול במספר הפועלים יקטין את התפוקה הכוללת.
- ב. גידול במספר המכונות יקטין את התפוקה הכוללת.
- ג. גידול במספר המכונות והפועלים בו זמנית יקטין את התפוקה השולית של שניהם.
- ד. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

2.4. להלן פונקציית הייצור של שדה חיטה המצוי בבעלותו של בעל שדה יחיד.

מספר פועלים	תפוקה כוללת בק"ג ביום עבודה
1	80
2	150
3	210
4	260
5	300
6	290

בעל השדה יכול להעסיק פועלים בשכר של 200 ₪ ליום. ק"ג חיטה נמכר בשוק החופשי בסך של 5 ₪ לק"ג. מכאן ש:

- כדאי לבעל השדה להעסיק 4 פועלים.
- רווחי בעל השדה יהיו 600 ₪ ליום עבודה.
- התפוקה השולית של הפועלים עולה ואחר כך פוחתת.
- ההוצאה השולית לייצור ק"ג חיטה עולה עם גידול בתפוקה.

2.5. בקיבוץ חרמש יש 10 שדות מסוג א' ו-10 שדות מסוג ב'. בכל שדה ניתן לגדל חיטה בלבד. להלן יכולת הייצור של כל שדה בשנה חקלאית. בקיבוץ יש 50 חברים המסוגלים לעבוד בשדות.

מספר פועלים	שדה א' - תפוקה כוללת בטון	שדה ב' - תפוקה כוללת בטון
1	80	65
2	150	110
3	210	150
4	260	180
5	300	200
6	290	210

- התפוקה הכוללת של המשק היא 3,050 טון חיטה.
- התפוקה השולית של הפועלים היא 60 טון חיטה.
- אם מחיר טון חיטה שווה 50 ש"ח, אזי שכר הפועלים הוא 50 ש"ח.
- הרווח הנובע משדה ב' אחד הוא 20 טון חיטה.

2.6. קיבוץ חרמש, מהשאלה הקודמת, הכשיר את שדות ב' לגידול של כותנה. ידוע שמחיר טון חיטה הוא 500 ש"ח ומחיר טון כותנה הוא 1,000 ש"ח.

- א. ערך התפוקה הכוללת של המשק הוא 200,000 ש"ח ;
- ב. ערך התפוקה השולית של הפועלים הוא 40,000 ש"ח.
- ג. כל החברים יועסקו בגידול כותנה.
- ד. שכרו של כל חבר הוא 35,000 ש"ח.

2.7. קיבוץ חרמש, שאינו יורד מהכותרות, מקבל הצעה מהקיבוץ השכן לקבל שדה נוסף, שבו ניתן לגדל כותנה (בנוסף לשדות ב' שהוכשרו לעניין בשאלה 2). בתמורה מבקש הקיבוץ השכן לקבל חבר אחד מקיבוץ חרמש, שיעבוד אצלו וכן סכום כסף נוסף.

- א. העיסקה, בכל מקרה, אינה כדאית לקיבוץ חרמש.
- ב. העיסקה, בכל מקרה, כדאית לקיבוץ חרמש.
- ג. העיסקה רווחית לקיבוץ חרמש, רק אם סכום הכסף יהיה נמוך מ-10,000 ש"ח.
- ד. העיסקה רווחית לקיבוץ חרמש, רק אם סכום הכסף יהיה נמוך מ-20,000 ש"ח.

2.8. ליצרן מכונות לעיבוד לוחות עץ, מכונות בעלות יכולת ייצור שונה המוצגת להלן. שכן כל פועל במשק - 100 ש"ח ליום עבודה והתשלום המתקבל בגין עיבוד לוח הוא 20 ש"ח.

תשומת עבודה	מכונה א' – מספר לוחות ביום	מכונה ב' – מספר לוחות ביום	מכונה ג' – מספר לוחות ביום
1	12	15	8
2	20	25	15
3	27	30	21
4	32	31	24
5	33	31	26

איזו מהטענות **אינה נכונה** :

- א. היצרן יעסיק 10 פועלים ;
- ב. היצרן יהיה מוכן להחכיר את כל המכונות תמורת 650 ש"ח.
- ג. היצרן יהיה מוכן להחכיר את מכונה א' תמורת 240 ש"ח לפחות.
- ד. התפוקה השולית של הפועלים פוחתת בכל המכונות.

2.9. בעיירה פלדטאון יש 10 קווי ייצור פלדה מסוג א' ועוד 8 קווי ייצור פלדה מסוג ב'. לכל קו ייצור יש בעלים משלו. בעיירה יש 38 פועלים המתחרים ביניהם על מקום העבודה. להלן פונקציית הייצור של כל קו ולאחר מכן מספר טענות.

תפוקה בטונות קו ייצור ב'	תפוקה בטונות קו ייצור א'	תשומת עבודה לשנה
12	11	1
22	18	2
30	24	3
32	29	4
31	32	5

- א. התפוקה השולית של הפועלים היא 10 טון פלדה.
- ב. רווחי בעלי קו מסוג א' הם 5 טון פלדה.
- ג. רווחי בעלי קו מסוג ב' הם 6 טון פלדה.
- ד. הרווח של בעל קו ייצור מסוג ב' הוא 9 טון פלדה.

2.10. בעיר סוויטש יש 100 קווי ייצור שעונים מסוג א' ועוד 50 קווי ייצור שעונים מסוג ב'. לכל קו ייצור יש בעלים משלו. בעירה יש 280 פועלים המתחרים ביניהם על מקום העבודה. כל שעון נמכר בשוק במחיר של \$100. להלן פונקציית הייצור של כל קו ולאחר מכן מספר טענות.

תפוקה ביחידות קו ייצור ב'	תפוקה ביחידות קו ייצור א'	תשומת עבודה לשנה
120	110	1
220	180	2
250	240	3
270	250	4
280	260	5

- א. התפוקה השולית של הפועלים היא 120 שעונים.
- ב. רווחי בעלי קו מסוג א' הם \$ 4000.
- ג. רווחי בעלי קו מסוג ב' הם \$1500.
- ד. הרווח של בעל קו ייצור מסוג ב' הוא 70 שעונים.

2.11. בהמשך לנתוני השאלה הקודמת, ידוע שכתוצאה משריפה נהרסו 15 קווי ייצור מסוג ב'. כתוצאה מכך :

- א. התפוקה השולית של הפועלים תגדל.
- ב. רווחי בעלי קו מסוג א' לא ישתנו.
- ג. רווחי בעלי קו מסוג ב' לא ישתנו.
- ד. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

2.12. לרשות המפעל יש 3 סוגי מכונות לייצור בובות עץ. המכונות בעלות יכולת ייצור שונה המוצגת להלן. **למשק יש 10 מכונות מסוג א', 10 מכונות מסוג ב' ו 8 מכונות מסוג ג'.** במשק יש 60 פועלים. בובה נמכרת בשוק במחיר של 20 ש"ח ליחידה.

תשומת עבודה	מכונה א' – מספר בובות ביום	מכונה ב' – מספר בובות ביום	מכונה ג' – מספר בובות ביום
1	12	15	8
2	20	25	14
3	27	30	19
4	32	31	23
5	33	31	26

בהינתן שהמשק מקצה באופן יעיל את הפועלים :

א. היצרן יעסיק 2 פועלים בכל אחת מהמכונות.

ב. שכר הפועלים יהיה

ג. פדיון המפעל יהיה

ד. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

2.13. במפעל טקסטיל קיימים שלושה סוגים של מכונות לייצור חולצות. לרשות המפעל 10 מכונות מכל סוג. שכר הפועלים הוא 450 ₪ ליום עבודה. מחיר חולצה בשוק הוא 120 ₪. עלות הבד לייצור כל חולצה היא 45 ₪.

תשומת עבודה	מכונה א' – מספר חולצות ביום	מכונה ב' – מספר חולצות ביום	מכונה ג' – מספר חולצות ביום
1	12	15	8
2	20	25	15
3	27	30	21
4	32	31	24
5	33	31	26

בהינתן שהמשק מקצה באופן יעיל את הפועלים :

- א. במפעל יועסקו 100 פועלים.
- ב. הרווח של המפעל יהיה 18,750 ₪.
- ג. התפוקה של המפעל היא 670 חולצות.
- ד. טענות א' וג' נכונות.

2.14. במפעל טקסטיל קיימים שלושה סוגים של מכונות: מכונה מסוג א' מייצרת חולצות, מכונה מסוג ב' מייצרת מכנסיים ומכונה מסוג ג' מייצרת חצאיות. לרשות המפעל 10 מכונות מכל סוג. ידוע שעומדים לרשות המפעל 45 פועלים.
מחיר חולצה בשוק הוא 120 ₪.
מחיר מכנסיים בשוק הוא 100 ₪.
מחיר חצאית בשוק הוא 150 ₪.

תשומת עבודה	מכונה א' – מספר חולצות ביום	מכונה ב' – מספר מכנסיים ביום	מכונה ג' – מספר חצאיות ביום
1	12	15	8
2	20	25	15
3	27	30	21
4	32	31	24
5	33	31	26

להלן שלוש שאלות הנוגעות לנתונים הנ"ל:

בהינתן שהמפעל מקצה באופן יעיל את הפועלים, איזו מהטענות הבאות אינה נכונה:

- המפעל ייצר 120 חולצות, 200 מכנסיים ו-150 חצאיות.
- שכר הפועלים יהיה 1,000 ₪.
- הפידיון הכולל של המפעל יהיה 56,900 ש"ח.
- הרווח הכולל של המפעל יהיה 10,000 ₪.

2.15. בהינתן שהמפעל מקצה באופן יעיל את הפועלים, איזו מהטענות הבאות אינה נכונה:

- המפעל ירוויח יותר אם יעמדו לרשותו עוד 5 פועלים.
- אילו כל מכונה הייתה בבעלות נפרדת אזי בעלי מכונה מסוג א' היו מרוויחים 440 ₪.
- אילו כל מכונה הייתה בבעלות נפרדת אזי בעלי מכונה מסוג ב' היו מרוויחים 500 ₪.
- אילו כל מכונה הייתה בבעלות נפרדת אזי בעלי מכונה מסוג ג' היו מרוויחים 250 ₪.

2.16. במשק הפועל בתנאי תחרות משוכללת, שבו השכר משולם ביחידות תפוקה, כדאי להעסיק פועלים כל עוד:

- תפוקתם השולית עולה.
- תפוקתם השולית חיובית.
- תפוקתם השולית גבוהה או שווה לשכר שלהם.
- תפוקתם השולית גבוהה או שווה לעלות השולית לייצור המוצר.

2.17. משק מייצר באמצעות גורמי ייצור קבועים (שדות או מכונות) ובאמצעות גורמי ייצור משתנים (פועלים) בתנאי תפוקה שולית פוחתת. להלן מספר טענות:

- א. גידול במספר גורמי הייצור הקבועים ללא שינוי במספר גורמי הייצור המשתנים, יגדיל את התפוקה השולית של שני גורמי הייצור (הקבועים והמשתנים).
- ב. גידול במספר גורמי הייצור המשתנים ללא שינוי במספר גורמי הייצור הקבועים, יגדיל את התפוקה השולית של שני גורמי הייצור (הקבועים והמשתנים).
- ג. גידול במספר גורמי הייצור הקבועים ללא שינוי במספר גורמי הייצור המשתנים, יגדיל את התפוקה השולית של גורמי הייצור המשתנים ויקטין את התפוקה השולית של גורמי הייצור הקבועים.
- ד. גידול במספר גורמי הייצור הקבועים ללא שינוי במספר גורמי הייצור המשתנים, יגדיל את הרווחים של בעלי ההון (הבעלים של גורמי הייצור הקבועים).

2.18. להלן פונקציית הייצור של מכונה לייצור נעליים כפונקציה של מספר הפועלים המועסקים בה בחודש עבודה.

מספר פועלים	תפוקה כוללת של זוגות נעליים
1	80
2	190
3	290
4	350
5	400
6	420

- שכר פועל במשק הוא 7000 ₪ לחודש. מחיר נעליים בשוק הוא 100 ₪ לזוג. בעל המפעל שילם מראש בתחילת השנה שכר דירה חודשי בסך 2,000 ₪ לחודש. מכאן ש:
- א. התפוקה הכוללת תהיה 420 זוגות נעליים בחודש.
 - ב. המפעל יעסיק 5 פועלים.
 - ג. ההוצאה השולית לייצור זוג נעליים עולה כל הזמן.
 - ד. רווחי בעל המפעל יהיו 6,000 ₪ לחודש.

2.19. מפעל טקסטיל המייצר חולצות (מוצר X) פועל בתנאי תחרות משוכללת. לרשותו פועלים (L) המרוויחים 20 ש"ח ליום עבודה. חולצה נמכרת במחיר של 100 ש"ח. להלן פונקצית הייצור של המפעל. ידוע שלמפעל יש הוצאות קבועות של 200 ש"ח לכל יום עבודה.

תפוקה	X	0	1	2	3	4	5	6	7
מספר פועלים	L	0	0.8	1.8	3.8	7	11	16	24

- המפעל ייצר 5 חולצות ביום.
- הרווח של המפעל יהיה 180 ₪ ליום.
- המפעל יפסיק לעבוד בטווח הארוך.
- כל הטענות אינן נכונות, לא ניתן להעסיק חלקי עובדים.

פרק ג: מבנה הוצאות היצרן (MC, AVC, ATC)

3.1. בעל גלידריה נהנה מהכנסות חודשיות של 20,000 ₪. הוצאות השכר לעובדים הן בסך 12,000 ₪ והוצאות חומרי הגלם הן בסך 2,000 ₪ לחודש. שכר הדירה החודשי הוא בסך 7,000 ₪ והחווזה נחתם לשנתיים וכל התשלום שולם מראש ללא אפשרות להחזר. להלן מספר טענות:

- בעל הגלידריה יחליט לייצר בטווח הקצר ובטווח הארוך.
- בעל הגלידריה יסגור אותה מיד.
- התייקרות של שכר העובדים יכולה לגרום לסגירת הגלידריה מיד.
- אין מספיק נתונים כדי לקבוע.

3.2. להלן מספר טענות לגבי יצרן המייצר תפוקה שבה רווחיו מקסימליים:

- היצרן ממקסם את רווחיו בנקודה שבה העלות השולית שווה למחיר.
- היצרן ממקסם את רווחיו בנקודה שבה העלות הממוצעת שווה לעלות השולית.
- היצרן ממקסם את רווחיו בנקודה שבה העלות הממוצעת שווה למחיר.
- אם יעלה המחיר בשוק, יגדלו רווחי היצרן ותקטן העלות השולית.

3.3. נתונה פונקציית העלות הכוללת של פירמה תחרותית. הניחו שמייצרים יחידות שלמות.

תפוקה	Q	0	1	2	3	4	5	6	7
סה"כ עלויות	TC	60	71	91	110	131	153	178	210

מחיר השוק הוא 25 ₪. מכאן ש:

- הפירמה לא תייצר כלל.
- הפירמה תייצר 6 יחידות בטווח הקצר.
- הפירמה תייצר 7 יחידות בטווח הארוך והקצר.
- הפירמה שואפת שהרווח השולי יהיה מקסימלי ולכן היא תייצר 2 יחידות.
- הפירמה תהיה אדישה בין ייצור יחידה אחת לייצור 6 יחידות, מפני שהעלות השולית זהה ושווה למחיר השוק בשני המיקרים.

3.4. נתונה פונקצית העלות הכוללת של פירמה תחרותית. הניחו שמייצרים יחידות שלמות.

תפוקה	Q	0	1	2	3	4	5	6	7
סה"כ עלויות	TC	20	31	44	60	80	110	150	210

מחיר השוק הוא 30 ₪. מכאן ש :

- הפירמה לא תייצר כלל.
- הפירמה תייצר 6 יחידות בטווח הקצר.
- הפירמה תייצר 5 יחידות בטווח הארוך והקצר.
- הפירמה שואפת לפידיון מקסימלי ולכן היא תייצר 7 יחידות או יותר.

3.5. נתונה פונקצית העלות הכוללת של פירמה תחרותית המייצרת רהיטים. הניחו שמייצרים יחידות שלמות.

תפוקה	Q	0	1	2	3	4	5	6
סה"כ עלויות	TC	1000	1500	2500	3600	5000	7000	9900

מחיר של רהיט הוא 1150 ₪. מכאן ש :

- הפירמה לא תייצר כלל.
- הפירמה תייצר 3 יחידות כדי להקטין הפסדים.
- הפירמה תייצר 5 יחידות בטווח הארוך והקצר.
- הפירמה שואפת לפידיון מקסימלי ולכן היא תייצר 6 יחידות.

3.6. נתונה פונקצית העלות הכוללת של פירמה תחרותית המייצרת חולצות T. הניחו שמייצרים יחידות שלמות.

תפוקה	Q	0	10	20	30	40	50	60
סה"כ עלויות	TC	100	180	250	400	600	1000	1500

מחיר של חולצה הוא 20 ₪. מכאן ש :

- הפירמה לא תייצר כלל.
- הפירמה תייצר 40 יחידות כדי להקטין הפסדים.
- הפירמה תייצר 40 יחידות בטווח הארוך והקצר.
- הפירמה תייצר 50 יחידות בטווח הארוך והקצר והיא תהיה במצב מאוזן ללא הפסדים או רווחים.

פרק ד: שיווי משקל בתחרות משוכללת

(כולל מוצרים משלימים ותחליפיים)

4.1. איזה מהגורמים הבאים משפיע על עקומת הביקוש?

- א. שיפור טכנולוגי.
- ב. עלייה במחיר חומרי הגלם.
- ג. עלייה במחיר מוצר תחליפי.
- ד. גידול במספר היצרנים.

4.2. איזה מהגורמים הבאים משפיע על עקומת ההיצע של יצרן בודד?

- א. גידול בתפוקה השולית של הפועלים.
- ב. התייקרות של ההוצאות הקבועות.
- ג. ירידה במחיר מוצר משלים.
- ד. עלייה במחיר מוצר תחליפי.
- ה. גידול במספר היצרנים.

4.3. האם ייתכן שעלייה בהכנסת הצרכנים של מוצר X תגרום לירידה בצריכה של מוצר X ?

- א. לא, עליית הכנסה גוררת עלייה בצריכה.
- ב. כן, כי עלייה בהכנסת גורמת לקנייה של מוצר תחליפי.
- ג. כן, בתנאי שההכנסה של חלק מן הצרכנים ירדה.
- ד. כן, אם מוצר X הוא מוצר נחות.

4.4. הביקוש של צרכן למוצר X ירד. מה מהבאים יכול להסביר זאת :

- א. חל שיפור טכנולוגי במוצר משלים.
- ב. חלה התייקרות במחיר חומר גלם של מוצר תחליפי.
- ג. חל שיפור טכנולוגי במוצר תחליפי.
- ד. חלה התייקרות בחומר הגלם של מוצר X.

4.5. [שאלה פתוחה] סרטי קולנוע וסרטי דיוידי הם מוצרים תחליפיים. ידוע ששכר הפועלים בענף סרטי הקולנוע עלה. הראו בגרף מה יקרה למחיר ולכמות בשני הענפים? סמנו את נקודת המוצא בסימן A ואת נקודת הסיום בסימן B.

4.6. חלב משמש כחומר גלם לייצור גבינה. כעת עלה שכר העובדים בענף הגבינה. הראו בגרף מה יקרה למחיר ולכמות בשני הענפים? סמנו את נקודת המוצא בסימן A ואת נקודת הסיום בסימן B.

4.7. חלב משמש כחומר גלם לייצור גבינה. כעת עלה שכר העובדים בענף החלב. הראו בגרף מה יקרה למחיר ולכמות בשני הענפים? סמנו את נקודת המוצא בסימן A ואת נקודת הסיום בסימן B.

4.8. תה וקפה הם מוצרים תחליפיים. נענע הוא מוצר משלים לתה. עקב מזג האוויר נפגעו השדות של עלי התה בסין ומחיר העלים לייצור תה עלה. הראו בגרף מה יקרה למחיר ולכמות בשלושת הענפים? סמנו את נקודת המוצא בסימן A ואת נקודת הסיום בסימן B.

4.9. קמח משמש כחומר גלם לעוגות. כעת עלתה הכנסת הצרכנים וידוע שעוגות הן מוצר נורמלי עבורם. הראו בגרף מה יקרה למחיר ולכמות בשני הענפים? סמנו את נקודת המוצא בסימן A ואת נקודת הסיום בסימן B.

4.10. נתון שמוצר X הוא מוצר נורמלי עבור צרכן א' ומוצר נייטרלי עבור צרכן ב'. כעת עלתה הכנסת שני הצרכנים. מה יקרה לכמות ולמחיר של שני הצרכנים? מה יקרה להוצאת הצרכנים על מוצר X?

4.11. נתון שמוצר X הוא מוצר נורמלי עבור עניים ועשירים. כעת הממשלה ביצעה רפורמה במס והעבירה הכנסות מהעשירים לעניים. מה יקרה לכמות ולמחיר של שני הצרכנים? מה יקרה להוצאת הצרכנים על מוצר X? מה היה קורה אילו מוצר X היה מוצר נחות עבור העניים?

4.12. תפוחים מגודלים בצפון הארץ ובמרכז. כתוצאה ממכת קור בצפון הארץ, קטנו יבולי התפוחים בצפון. מה יקרה למחיר התפוחים? לפדיון יצרני המרכז? ולהוצאות הצרכנים? מה יקרה בענף האגסים המהווים מוצר תחליפי לתפוחים?

4.13. פלפלים מגודלים בערבה ובצפון הארץ. כעת היצרנים בערבה גילו שיטה שמגדילה את התפוקה השולית של הפועלים (שיפור טכנולוגי) ומוזיל את עלויות הייצור. שיטה זו אינה עומדת לרשות היצרנים בצפון. מה יקרה לפדיון יצרני הערבה? לפדיון יצרני הצפון? ולהוצאות הצרכנים?

הקשר בין שוק המוצר ושוק העבודה

4.14. עץ משמש כחומר גלם לייצור רהיטי גינה. עקב שריפה גדולה ירד היצע העצים ועלה מחירם. הראו בגרף מה יקרה למחיר ולכמות בענף רהיטי הגינה? הראו בנוסף מה יקרה בשוק הנגרים העובדים בייצור רהיטי גינה?

4.15. בענף האבטחה שורר שיווי משקל תחרותי. כעת הממשלה קבעה שכר מינימום בענף זה. מה יקרה לשכר בענף? למספר העובדים בענף? ומחיר שירותי האבטחה?

4.16. בענף הנהלת החשבונות קיים שכר מינימום, עקב התרבות בתי הספר בתחום זה, גדל מספר מנהלי החשבונות באופן משמעותי. מה יקרה לשכר בענף? למספר העובדים בענף? ולאבטלה בענף?

4.17. בענף החקלאות קיים שכר מינימום. עקב מצב פיננסי קשה, יצאו חלק מן הפירמות מן הענף. מה יקרה לשכר בענף? למספר העובדים בענף? ולאבטלה בענף?

4.18. בענף הביגוד קיים שכר מינימום מעל שכר של שיווי משקל. כעת עלתה הכנסת הצרכנים וידוע שביגוד הוא מוצר נורמלי עבורם. מה יקרה למחיר הביגוד? לשכר בענף? למספר העובדים המועסקים בענף? ולא בטלה בענף?

פרק ה: התערבות ממשלה – מס / סובסידיה

5.1. בשוק X שוררת תחרות משוכללת. הניחו שעקומות ההיצע והביקוש לרגילות (עקומת הביקוש יורדת משמאל לימין ועקומת ההיצע עולה משמאל לימין). כעת הממשלה מעניקה סובסידיה על המוצר. הראו בגרף את מצב המוצא ואת המצב החדש. הציגו את המחיר לצרכן וליצרן, את הכמות ואת הוצאות הממשלה על הסובסידיה (שאלה פתוחה).

5.2. בשוק X שוררת תחרות משוכללת. הניחו שעקומות ההיצע והביקוש לרגילות (עקומת הביקוש יורדת משמאל לימין ועקומת ההיצע עולה משמאל לימין). כעת הממשלה מעניקה סובסידיה על המוצר. מכאן ש :

א. הוצאות הצרכנים יגדלו.

ב. ייתכן שפדיון היצרנים לא ישתנה.

ג. המחיר לצרכן יירד.

ד. המחיר ליצרן יירד.

5.3. בשוק X שוררת תחרות משוכללת. הניחו שעקומות ההיצע והביקוש לרגילות (עקומת הביקוש יורדת משמאל לימין ועקומת ההיצע עולה משמאל לימין). כעת הממשלה מעניקה סובסידיה על המוצר. מכאן ש :

א. הוצאות הצרכנים במוצר Y (תחליפי למוצר X) יגדלו.

ב. פדיון היצרנים של מוצר Z (מוצר משלים למוצר X) יגדל.

ג. המחיר של מוצר Z (מוצר משלים למוצר X) יירד.

ד. המחיר של מוצר Y (תחליפי למוצר X) יעלה.

5.4. בשוק X שוררת תחרות משוכללת. הניחו שעקומות ההיצע והביקוש לרגילות (עקומת הביקוש יורדת משמאל לימין ועקומת ההיצע עולה משמאל לימין). כעת הממשלה מטילה מס על המוצר. הראו בגרף את מצב המוצא ואת המצב החדש. הציגו את המחיר לצרכן וליצרן, את הכמות ואת הכנסות הממשלה מהמס (שאלה פתוחה).

5.5. בשוק X שוררת תחרות משוכללת. הניחו שעקומות ההיצע והביקוש לרגילות (עקומת הביקוש יורדת משמאל לימין ועקומת ההיצע עולה משמאל לימין). כעת הממשלה מטילה מס על המוצר. מכאן ש :

א. הוצאות הצרכנים יגדלו.

ב. ייתכן שפדיון היצרנים לא ישתנה.

ג. המחיר לצרכן יירד.

ד. המחיר ליצרן יירד.

5.6. בשוק X שוררת תחרות משוכללת. הניחו שעקומות ההיצע והביקוש לרגילות (עקומת הביקוש יורדת משמאל לימין ועקומת ההיצע עולה משמאל לימין). כעת הממשלה מטילה מס על המוצר. מכאן ש :

- הוצאות הצרכנים במוצר Y (תחליפי למוצר X) יגדלו.
- פדיון היצרנים של מוצר Z (מוצר משלים למוצר X) יגדל.
- המחיר של מוצר Z (מוצר משלים למוצר X) יעלה.
- המחיר של מוצר Y (תחליפי למוצר X) יירד.

5.7. בשוק הביצים שוררת תחרות משוכללת. כעת הממשלה מעניקה סובסידיה על הביצים. ידוע שביצים משמשות כחומר גלם בייצור מיונז. מכאן ש :

- הוצאות הצרכנים לרכישת מיונז לא ישתנו.
- מחיר הביצים לחברות המיונז ירד ומחיר המיונז לצרכן יעלה.
- רווחי יצרני הביצים ורווחי יצרני המיונז יעלו.
- פדיון יצרני הביצים (כולל הסובסידיה) יגדל ופדיון יצרני המיונז יקטן.

5.8. בענף החקלאות שוררת תחרות משוכללת. בשוק העבודה של עובדי החקלאות קיים שכר מינימום. כעת הממשלה מעניקה סובסידיה על מוצרי החקלאות. מכאן ש :

- מחיר מוצרי החקלאות ירד והאבטלה תקטן.
- מחיר מוצרי החקלאות ירד ושכר העבודה בענף החקלאות יעלה בהכרח.
- מחיר מוצרי החקלאות יעלה והאבטלה תגדל.
- הממשלה תצטרך להעלות את שכר המינימום כי הביקוש לעובדים בענף החקלאות יעלה.

5.9. בשוק הביצים שוררת תחרות משוכללת. עקב פעולת הממשלה עלה המחיר לצרכן וירדו רווחי היצרנים. מה יכול להסביר את השינוי :

- הממשלה נתנה סובסידיה ליצרנים.
- הממשלה ייקרה את מס החברות.
- הממשלה הטילה מס על הביצים.
- כל הטענות אינן נכונות.

פרק ו: משק פתוח – ייבוא וייצוא

6.1. ענף X במשק הישראלי פועל בתנאי תחרות משוכללת. עקומות הביקוש וההיצע רגילות. כעת המשק נפתח למסחר בינלאומי. מכאן ש:

- א. במשק יתפתח ייבוא, במידה והמחיר העולמי גבוה מהמחיר שהיה בשיווי משקל.
- ב. במשק יתפתח ייצוא במידה והמחיר העולמי נמוך מהמחיר שהיה בשיווי משקל.
- ג. המשק יישאר בשיווי המשקל המקורי ולא יתפתח ייצוא או ייבוא, במידה והמחיר העולמי שווה למחיר שהיה בשיווי משקל.
- ד. המשק יישאר בשיווי המשקל המקורי ולא יתפתח ייצוא או ייבוא, בכל מקרה.

6.2. ענף החולצות במשק הישראלי פועל בתנאי תחרות משוכללת. עקומות הביקוש וההיצע רגילות. המשק פתוח למסחר בינלאומי וידוע שהמחיר העולמי נמוך מהמחיר השורר בתחרות משוכללת. א. הציגו את מצב המשק בגרף.

ב. כעת הממשלה מטילה מכס על הייבוא. הציגו את המצב החדש על אותו גרף.

6.3. ענף החולצות במשק הישראלי פועל בתנאי תחרות משוכללת. עקומות הביקוש וההיצע רגילות. המשק פתוח למסחר בינלאומי וידוע שהמחיר העולמי נמוך מהמחיר השורר בתחרות משוכללת ולכן מתקיים ייבוא. כעת הממשלה מטילה מכס על הייבוא. א. המחיר בשוק המקומי לא ישתנה. ב. הייבוא למשק יגדל. ג. הכמות המיוצרת ע"י היצרנים המקומיים תגדל והכמות הנצרכת ע"י הצרכנים המקומיים תקטן. ד. הכמות המיוצרת ע"י היצרנים המקומיים תקטן והכמות הנצרכת ע"י הצרכנים המקומיים תקטן.

6.4. ענף הביגוד במשק הישראלי פועל בתנאי תחרות משוכללת. עקומות הביקוש וההיצע רגילות. המשק פתוח למסחר בינלאומי וידוע שמתקיים ייבוא של בגדים. כעת היצרנים הישראליים גילו שיטות ייצור חדשות שמוזילות את ייצור הבגדים. כתוצאה מכך: א. המחיר בשוק המקומי יירד. ב. רווחי היצרנים המקומיים לא ישתנו. ג. הכמות הנרכשת ע"י הצרכנים המקומיים מהארץ ומחו"ל ביחד תגדל. ד. הייבוא יגדל.

6.5. ענף הפלפלים במשק הישראלי פועל בתנאי תחרות משוכללת. המשק פתוח למסחר בינלאומי וידוע שהמחיר העולמי גבוה מהמחיר השורר בתחרות משוכללת ולכן מתקיים ייצוא. כעת הממשלה נותנת סובסידיה ליצואנים של הפלפלים. מכאן ש:

- א. המחיר בשוק המקומי לא ישתנה כי הסובסידיה היא לייצוא בלבד.
- ב. הייצוא של המשק יגדל והצריכה המקומית תקטן.
- ג. הכמות המיוצרת ע"י היצרנים המקומיים תגדל והכמות הנצרכת ע"י הצרכנים המקומיים תגדל.
- ד. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

6.6. ענף הפלפלים במשק הישראלי פועל בתנאי תחרות משוכללת. המשק פתוח למסחר בינלאומי וידוע שהמחיר העולמי גבוה מהמחיר השורר בתחרות משוכללת ולכן מתקיים ייצוא. כעת עקב חרם עולמי, הפסיקו לקנות פלפלים מישראל. כתוצאה מכך:

- א. המחיר בשוק המקומי לא ישתנה.
- ב. הייצור המקומי והצריכה המקומית יקטנו.
- ג. הרווחים של היצרנים המקומיים יקטנו והרווחה של הצרכנים המקומיים תגדל.
- ד. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

פתרונות ספר התרגילים כלכלה בדרך הקלה - בקורס מיקרו כלכלה

שאלה / תשובה	פרק ראשון עקומת תמורה	פרק שני הקצאה יעילה	פרק שלישי - עלויות יצרן	פרק רביעי - שיווי משקל	פרק חמישי - התערבות ממשלה	פרק שישי - משק פתוח - ייבוא וייצוא
שאלה 1	ג					
שאלה 2	א					
שאלה 3	א					
שאלה 4	ב					
שאלה 5	ג					
שאלה 6	ג					
שאלה 7	ד					
שאלה 8	ג					
שאלה 9	ב					
שאלה 10						
שאלה 11						
שאלה 12						
שאלה 13						
שאלה 14						
שאלה 15						
שאלה 16						
שאלה 17						
שאלה 18						
שאלה 19						
שאלה 20						
שאלה 21						
שאלה 22						
שאלה 23						